

بررسی مدیریت درمان در حوادث غیرمترقبه: مروری بر تجربه زلزله بم

حسن عراقی زاده * M.D.، مسعود ثقفی نیا * M.D. و وحید انتظاری *** M.D.

آدرس مکاتبه*: سازمان بسیج جامعه پزشکی - واحد علمی - پژوهشی

و دانشگاه علوم پزشکی بقیه... «ع» - گروه بیپوشی - تهران - ایران

** دانشگاه علوم پزشکی بقیه... «ع» - بخش تروما - مرکز تحقیقات بدر و تروما - تهران - ایران

*** سازمان بسیج جامعه پزشکی - واحد علمی - پژوهشی - تهران - ایران

خلاصه

کشور ایران به علت وسعت، موقعیت جغرافیایی و تنوع اقلیمی جزء یکی از کشورهای بلاخیز دنیا است و از این جهت رتبه ششم را دارا می باشد، زلزله چه از نظر آثار مخرب مادی و چه از نظر تلفات انسانی مخاطره بارترین بالای طبیعی است، به طوری که در یک دهه اخیر حدود ۹۵۰ زمین لرزه در ایران رخ داده است و در نتیجه آن ۳۷۶۰۰ نفر کشته و ۵۳۳۰۰ نفر آسیب دیده اند که باید به آن تلفات و مصدومین زلزله شهر بم را نیز افزود. بحران های ناشی از بلایای طبیعی به علت قطع و انفعال روند طبیعی زندگی، آثار ناگوار مانند مرگ و میر، جراحت، از کارافتادگی، تخریب تشکیلات اجتماعی و ایجاد حجم زیادی از نیازهای انسانی مانند سرپناه، غذا، پوشاک و کمک های اولیه و پیشرفته پزشکی، نیازمند مدیریت توانمند در سطح مسئولین و نهادهای اجرایی است.

سیستم مدیریت بحران در ایران به علت مواجهه مداوم با بحران های منطقه ای از تجربه کافی در این زمینه برخوردار می باشد و با بهره گیری از سیستم اورژانس، موسسات غیردولتی چون هلال احمر و بسیج نیروهای مردمی می تواند به کنترل بحران ها بپردازد. بحران های فراگیر و ملی به علت گستردگی حادثه، جمعیت بزرگ تحت تأثیر و محدودیت در ظرفیت پاسخ دهی ارگان های مسئول در مدت زمان کوتاهی موجب ایجاد حجم بالایی از تقاضاهای امدادی، بهداشتی و درمانی می شوند و مدیریت آن ها نیازمند استفاده هماهنگ و به جا از تمام منابع مادی و انسانی کشوری و بین المللی است. در گذشته مدیریت بحران های فراگیر در ایران صرفاً در ابعاد امداد - نجات و بازسازی بعد از حادثه خلاصه می شد و دیگر ابعاد مدیریت بحران از جمله پیشگیری، کاهش اثرات مخرب، آمادگی مقابله و پاسخ سریع در قالب یک فرآیند منسجم و سازمان دهی شده به فراموشی سپرده می شد.

در این مقاله قصد داریم مدیریت درمان در زلزله بم را در قالب مدیریت نیروی انسانی، مدیریت انتقال مصدومین، مدیریت امکانات و تجهیزات و برنامه ریزی درمانی بررسی نموده و راه کارهای پیشنهادی را جهت حل بخشی از معضلات مدیریت بحران کشور ارائه دهیم.

واژه های کلیدی: مدیریت بحران، مدیریت درمان در حوادث غیر مترقبه، زلزله، بم

مقدمه

مستقیم ندارد ولی به علت گستردگی تأثیر بر منابع مادی و انسانی

و قطع روند طبیعی حیات خارج از ظرفیت تطابق جوامع بوده و

بلایای طبیعی رخدادهایی هستند که در وقوع آن ها انسان دخالت